

تأثیر بحران اقتصادی بر خدمات بیمه‌ای بلندمدت

تألیف و ترجمه: دکتر پیمان پرویز راد^۱

مقدمه

به نظر می‌رسد در نتیجه بحران اخیر اقتصادی در جهان، محصولات بیمه مراقبتی بلندمدت^۲ (نظیر بیمه‌های عمر، بیمه تأمین آتیه فرزندان و نظایر آنها)، محبوبیت بیشتری خواهد یافت.

مقاله حاضر سعی دارد نگاهی به تأثیرات وضعیت فعلی اقتصاد جهان بر بیمه‌های فوق داشته باشد. براساس بررسی اعضای انجمن «تأثیرات آماری محیط اقتصادی»، چهار تأثیر مهم رکود اخیر جهانی در حوزه خدمات بیمه‌ای بلندمدت عبارت‌اند از:

۱. تأثیر بر صنعت

تنزل رتبه اعتباری مؤسسات، سقوط قیمت سهام و طرح‌های نجات اقتصادی دولت‌ها در برخی از کشورهای جهان، تأثیر زیادی بر نگرانی‌های عموم مردم داشته است؛ بنابراین خدمات بیمه‌ای بلندمدت به دلیل دنباله بسیار زیاد تعهدات و مسئولیت‌ها، در معرض آسیب قرار خواهند گرفت. در حال حاضر، همان‌گونه که در کشورمان نیز شاهدیم، آگاهی عمومی افراد نسب به قدرت و توانمندی‌های مؤسسات مالی و بیمه‌ای افزایش یافته است. نتیجه این امر، توجه و انتخاب بیمه‌گران بر پایه عواملی نظیر اندازه (بزرگی)، قدرت نام تجاری (برند)، نوع مالکیت مؤسسه و زمینه‌های فعالیت آنهاست.

۱. مشاور ارشد مدیریت

2. Long-Term Care Insurance (LTCI)

از طرف دیگر، بیمه‌گران در واکنش به زیان‌های چشمگیر سرمایه‌گذاری و نیاز به تزریق سرمایه و به‌منظور پشتیبانی از تضمین پرداخت‌های مستمر، احتمالاً تمرکز خود را بر استمرار و ادامه خدمات و استفاده کاراتر از سرمایه افزایش خواهند داد. آنها در صورت عدم دستیابی به اهداف سودآوری خود، رشد بیمه‌های مراقبتی بلندمدت را کاهش خواهند داد و یا این‌گونه خدمات را حذف خواهند کرد. محاسبات آماری مربوط به قیمت‌گذاری خدمات بیمه‌ای نیز از مفروضات محتاطانه‌تری استفاده خواهند کرد تا سودآوری ارتقا یابد یا ریسک‌های پیش رو تقلیل پیدا کند.

اکثر کارشناسان اعتقاد دارند در زمینه تأثیر تحولات اخیر اقتصادی جهان بر تعهدات بیمه‌گران و نمایندگی‌های آنها نسبت به بیمه‌های بلندمدت مراقبتی، کلیه مؤسسات مذکور، صرف‌نظر از حجم و سرمایه خویش، طی سال‌های آتی چالش‌های مهمی را پیش رو خواهند داشت؛ از جمله اینکه انتظار می‌رود فروش آنها طی دو سال آتی با کاهش مواجه شود، اما از سال سوم شروع به رشد نماید.

لذا طرح‌های بازپرداخت کم‌هزینه‌تر، محبوبیت بیشتری می‌یابد. مصرف‌کنندگان تمایل پیدا می‌کنند بیمه‌نامه‌های ارزان‌تر، کم‌هزینه‌تر و قابل پرداخت‌تر تهیه کنند، با آگاهی از این نکته که سازمان‌هایی نظیر تأمین اجتماعی می‌توانند شرایط بیمه‌ای حداقلی را بدون نیاز به هزینه بیشتر فراهم آورند.

به نظر می‌رسد در کوتاه‌مدت اشکال ارزان قیمت‌تری از بیمه‌های دارای تعدیل نرخ تورم و نیز بیمه‌های بدون تعدیل نرخ تورم از محبوبیت بیشتری برخوردار گردند. همچنین گزینه‌های عدم خسارت در صورت عدم ادامه پرداخت حق بیمه^۱ که معمولاً در بیمه‌نامه‌های مراقبت بلندمدت وجود دارد، بسیار گران شده و جذابیت خود را از دست خواهند داد. باین حال، خدمات ترکیبی یا چندگانه، نظیر بیمه‌های بلندمدت مبتنی بر پرداخت‌های سالانه برای بیمه‌گذاران مقرون به صرفه‌تر خواهد بود و پیش‌بینی می‌شود، محبوبیت آنها افزایش یابد.

۳. تأثیر بر قیمت‌گذاری

مدیران ریسک خدمات مالی در نتیجه رکود، به بازنگری در تعریف «رویدادهای شدید» می‌پردازند. با توجه به جهت‌گیری بیمه به طرف الگوی سرمایه اقتصادی برای مدیریت سرمایه، آیا تعریف محتاطانه‌تری از رویدادهای شدید حتی منجر به الزامات سرمایه‌ای بیشتری برای خدمات بیمه مراقبتی بلندمدت خواهد گردید و هزینه‌های این بیمه‌ها را برای بیمه‌گذاران بیشتر افزایش خواهد داد؟ آیا این موضوع منجر به خدمات به‌نسبت گرانی خواهد شد که در توان مشتریان نبوده و در نهایت منجر به خروج شرکت‌های بیمه‌ای بیشتر از بازار خواهد شد؟

بدیهی است محیط اقتصاد می‌تواند به شیوه‌های مختلف بر قیمت‌گذاری بیمه‌نامه‌های مراقبتی بلندمدت تأثیر گذارد. با کاهش درآمد اختیاری، پیش‌بینی

۲. تأثیر بر فروش خدمات بیمه‌ای

بحران اقتصادی ممکن است در بلندمدت تأثیر مطلوبی بر فروش بیمه‌های مراقبتی بلندمدت داشته باشد و تغییر چهارچوب رفتار مصرف‌کننده را موجب گردد.

پیش‌بینی می‌شود افراد در سراسر جهان، به‌ویژه اقشار متوسط جوامع، به جای مصرف روزافزون و ایجاد بدهی برای رفع نیازهای فوری خویش، تغییر عقیده داده و بر پس‌انداز، محافظت از خود و خانواده و برنامه‌ریزی برای آینده بهتر و مطمئن‌تر متمرکز گردند. با توجه به اثر منفی بی‌ثباتی بازار بر پس‌اندازها و دریافتی‌های بازنشستگان و سالمندان، رکود اخیر نمایانگر نیاز به نوعی از محافظت پایدار است که بیمه‌های مراقبتی بلندمدت ارائه می‌دهند. در این زمینه شرکت‌های بیمه ایرانی نیز می‌توانند با آینده‌نگری و اتخاذ تدابیر لازم مدیریتی، سازمانی و بازاریابی، سهم قابل توجهی داشته باشند.

تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان احتمالاً تمرکز بیشتری بر خدمات بیمه‌ای کم‌هزینه‌تر خواهند داشت؛

۵. نتیجه‌گیری

بحران‌های اقتصادی نظیر سایر پدیده‌های محیط پیرامونی افراد و جوامع، همواره تأثیرات منفی (تهدیدها) و اثرات مثبت (فرصت‌ها) را با خود به همراه دارند. آنچه که مهم است و عامل اصلی وجه تمایز کشورها و بنگاه‌های اقتصادی - از جمله مؤسسات بیمه‌ای - محسوب می‌شود، دفع یا کاهش تهدیدها، بهره‌گیری از فرصت‌ها و حتی تبدیل تهدیدها به فرصت‌های جدید است؛ موضوعی که تاکنون کمتر در کشورمان مورد توجه قرار گرفته است.

منبع:

Economic downturn may favor leaner, more affordable long-term care insurance products 2009, viewed 3 December 2009 <<http://www.insurancenewsnet.com>>.

می‌شود میزان ابطال افزایش یابد. کم بودن میزان ابطال، یکی از عوامل گرانی بیمه‌نامه‌های مراقبتی بلندمدت است. مشارکت در طرح‌های گروهی بیمه‌های مذکور نیز کاهش یافته و بر هزینه‌ها تأثیرگذار خواهد بود.

انتظار می‌رود کسر بودجه پیش‌بینی‌شده، ریسک تورم بالاتر را در آینده افزایش دهد. تورم بالاتر از انتظار، دو تأثیر بر قیمت‌گذاری خواهد داشت. الحاقیه تعدیل بیمه براساس نرخ تورم باعث افزایش هزینه‌های خدمات بیمه مراقبتی بلندمدت با نرخ‌های بیشتری خواهد شد؛ از طرف دیگر، تورم بیشتر به مفهوم نرخ بالاتر سود بانکی است. در صورت استمرار نرخ‌های بالا باعث بهبود عملکرد مالی خدمات بیمه‌ای خواهد شد و در نتیجه باعث کاهش قیمت نرخ حق بیمه می‌شود.

۴. تأثیر بر طراحی خدمات

در خصوص تأثیر ادامه رکود اخیر بر طرح‌های بیمه مراقبتی بلندمدت باید گفت که در بررسی‌های انجام‌شده اکثر بیمه‌گران اعلام کرده‌اند که طرح‌ها را با دوره‌های زمانی کوتاه‌مدت‌تر همراه با امکان خریدهای آتی و تنظیمات غیر خودکار در برابر تورم ارائه خواهند کرد. آنها همچنین انتظار ندارند بیمه‌نامه‌های مراقبتی با پوشش کمتر گسترش یابد.

انتظار می‌رود بیمه‌گران، بر خدمات غیر سنتی و مقرون به صرفه‌تری که به ارائه پوشش بیمه‌ای با هزینه پایین می‌پردازند، تمرکز کنند و برخی ویژگی‌هایی که در طرح‌های بیمه درمانی وجود دارد (نظیر سهم بیمه‌شده از مزایای دریافتی، برنامه مراقبتی تحت کنترل و برنامه‌های سلامت جسمی و روحی) را نیز داشته باشند.

انتظار می‌رود

کسر بودجه

پیش‌بینی‌شده،

ریسک تورم

بالاتر را در آینده

افزایش دهد